

Brochure

TOP Opleiding

Inhoud

Inleiding	3
De TOP opleiding	4
Wat is de TOP opleiding?	4
Waarom is er een TOP opleiding?	4
Inhoud van de TOP opleiding	6
Strategieën	6
Interventie specifieke competenties	7
Einddoel en leeruitkomsten van de TOP opleiding	8
Einddoel van de opleiding	8
Leeruitkomsten	8
Onderwijsmethoden	9
Kennisoverdracht	9
Coaching	9
Intervisie/ peer to peer feedback	10
Didactische werkvormen	10
Video-feedback	10
Leermiddelen	10
Wederzijdse verwachtingen	11
Wat mag de cursist van de TOP opleiding verwachten?	11
Wat verwacht de TOP opleiding van de cursist?	11
Competentieprofiel TOP cursist	13
Tijdsinvestering TOP opleiding	14
Benodigdheden	14
Kosten	14
Data contactdagen	14
Onderwijslocatie	15
Aanmelden en selectie	15

Brochure TOP opleiding

Inleiding

Je bent een ervaren kinderfysiotherapeut, werkzaam met prematuur geboren kinderen en hebt interesse in de TOP opleiding. In deze brochure informeren we je graag over deze opleiding.

In de brochure vind je naast de inhoud, opbouw en onze onderwijsmethode, ook de wederzijdse verwachtingen; wat verwachten we van een cursist en wat kan een cursist van de TOP opleiding verwachten? Tevens beschrijven we de benodigde competenties van de cursist voor de TOP opleiding.

De TOP opleiding is onderdeel van het EOP-nl. Dit staat voor Expertisecentrum Ontwikkelingsondersteuning Prematuren en is verbonden aan het Amsterdam Medisch Centrum.

Het EOP-nl is opgericht om de ontwikkeling van het prematuur geboren kind en het welzijn van de vroeggeborene en zijn ouders na ontslag uit het ziekenhuis te bevorderen.

Het Expertisecentrum coördineert de uitvoering van het TOP programma, verzorgt onderwijs aan professionals die werkzaam zijn rondom het vroeggeboren kind, bevordert innovatie van ontwikkelingsondersteuning bij vroeg geborenen en doet onderzoek naar en bevordert kennisoverdracht van effectieve en doelmatige ondersteuning bij vroeggeboren kinderen en hun ouders.

Namens het EOP-nl,

Esther van der Heijden en Marjolein van Velsen,

Kerndocenten TOP opleiding

De TOP opleiding

Wat is de TOP opleiding?

De TOP opleiding leidt kinderfysiotherapeuten op om het TOP programma uit te voeren. Het TOP programma is een vroeg interventieprogramma voor zeer vroeg geboren kinderen en hun ouders, na ontslag uit het ziekenhuis. Het TOP programma wordt aangeboden aan alle baby's die geboren zijn vóór 32 weken zwangerschapsduur en/of met een geboorte gewicht onder 1500 gram. Het programma ondersteunt de ouders gedurende het eerste levensjaar van hun kind, met als doel dat de ouders met plezier en zelfvertrouwen de vroege ontwikkeling van hun kind kunnen begeleiden. Daarnaast beoogt het TOP programma eventuele problemen in de ontwikkeling van het kind tijdig te signaleren, zodat interventie bijtijds kan starten.

Waarom is er een TOP opleiding?

Veel vroeg geboren baby's hebben moeite met het ontspannen en aandachtig onderzoeken van hun omgeving. Dat kan gevolgen hebben voor het deelnemen aan interacties met hun ouders en voor de mogelijkheden van het kind om indrukken te verwerken en daarvan te leren. Bij vroeg geboren kinderen komen dan ook meer ontwikkelingsproblemen voor dan bij kinderen die op tijd zijn geboren. Deze ontwikkelingsproblemen zijn soms ook op jongvolwassen leeftijd nog zichtbaar.

De ervaringen die het kind gedurende het eerste levensjaar opdoet hebben direct effect op de aanleg van de hersenen en daarmee op het toekomstig functioneren van het kind.

Elke verzorgende activiteit, elk gesprekje, elke maaltijd, elk kiekeboe spelletje, elk boekje dat wordt gelezen is een leermoment. Wat een kind leert wordt mede bepaald door de reacties van de ouder en de input van de omgeving op het kind én door de invloed van het gedrag van het kind op de ouder en omgeving. Bij een goede afstemming ontstaat geleidelijk een 'responsieve relatie'.

Jonge kinderen ontwikkelen zich vanuit de veiligheid van responsieve relaties met de belangrijkste personen in hun leven. Tussen vroeg geboren kinderen en hun ouders komt een dergelijke responsieve relatie minder gemakkelijk tot stand, omdat deze kinderen vaker wisselend of minder effectief gedrag

laten zien. Bovendien kan het voor ouders moeilijk zijn om sensitief op hun kind te reageren omdat het welbevinden van de ouder zelf ook beïnvloed is door de vroeggeboorte. Zij hebben vaker meer stress of gevoelens van neerslachtigheid dan ouders van op tijd geboren kinderen. Dit maakt dat het voor hen moeilijker is om goed af te stemmen op de behoeften van hun kind. Het TOP programma ondersteunt daarom de ouders in hun mediërende rol. De mogelijkheden van hun kind zijn het aangrijpingspunt van de interventie.

Het TOP programma is gebaseerd op een integrale (holistische) visie. Dit betekent dat het uitgaat van de sterke kanten en het zelfregulerend of zelf herstellend vermogen van het kind, naast aandacht voor de problemen die het kind of zijn ouder heeft. De ontwikkeling van het kind wordt op deze integrale manier benaderd. De onderlinge samenhang tussen de verschillende aspecten van de ontwikkeling, zoals voeding, gezondheid en de motorische, zintuiglijke, sociaal-emotionele, cognitieve en spraaktaal ontwikkeling, wordt daarbij erkend. Dit wordt ook wel ‘ontwikkelingsgerichte’ ondersteuning genoemd. Het houdt in dat er wordt gekeken wat dat individuele jonge kind, op dat specifieke moment, in dat gezin, nodig heeft voor groei, ontwikkeling en welzijn. Ouders zijn de deskundigen van hun kind en hun informatie, hulpvraag en keuzes vormen het uitgangspunt van de TOP interventie.

De TOP kinderfysiotherapeut steunt ook de ouders zelf om er te kunnen zijn voor hun kind, er wordt gestreefd naar het versterken van de eigen kracht van de ouders. Psycho-educatie en vroegtijdige signalering van psychische problemen waarvoor doorverwijzing nodig is, is daarbij van belang en is een aandachtspunt in de TOP opleiding. Na de opleiding beschikt de TOP kinderfysiotherapeut over tools en taal om ouders hierin te ondersteunen en didactisch aan te sluiten bij de behoeften van de ouder. De interventie die in het TOP programma wordt uitgevoerd sluit aan bij recente wetenschappelijke literatuur en inzichten. De opleiding is up to date volgens geldende wetenschappelijke inzichten.

Inhoud van de TOP opleiding

De TOP opleiding leidt ervaren kinderfysiotherapeuten op tot TOP kinderfysiotherapeut. In één jaar wordt stapsgewijs de praktische uitvoering van het TOP programma onderwezen.

De kapstok voor de stapsgewijze opbouw is de “Theory of Change” (TOC) van het TOP programma. Dit is een verandertheorie die de toegepaste strategieën beschrijft welke de effectiviteit van interventie voor kind en ouder(s) bevorderen.

Strategieën

De TOP opleiding leidt cursisten op tot het getrouw kunnen werken met deze strategieën.

STRATEGIEËN VAN HET TOP PROGRAMMA

- Ouders helpen de gedragingen van hun kind te observeren en te interpreteren.
- Uitleg geven over adequate responsieve interacties tussen ouder en kind.
- Ouders mondelinge en schriftelijke strength-based aanbevelingen geven.
- Ouders informeren over de integrale ontwikkeling van hun kind.
- Ouders informatie/psycho-educatie geven over aanpassing aan het ouderschap na vroeggeboorte.
- Afstemmen met andere zorgprofessionals.

Interventie specifieke competenties

Naast getrouw leren werken met de strategieën van het TOP programma ondersteunt de TOP opleiding de cursist in het zich bekwamen in de inzet van TOP interventie specifieke competenties.

TOP Competenties

- De TOP therapeut is in staat om samen met de ouder de actuele interventiedoelen te onderzoeken.
- De TOP therapeut werkt volgens de strength-based benaderingswijze.
- De TOP therapeut is in staat om de juiste informatie op een begrijpelijke manier over te brengen.
- De TOP therapeut past een goede timing en dosering toe in de informatieoverdracht aan de ouder.
- De TOP therapeut creëert situaties en mogelijkheden om in de actuele ouder-kind interactie te kunnen interveniëren.
- De TOP therapeut maakt adequaat gebruik van didactische vaardigheden.

De praktijkopdrachten van de TOP opleiding worden zelfstandig gedaan in de werksituatie bij het gezin en daarmee ontstaan er leerprocessen die krachtiger zijn dan in kunstmatig georganiseerde “lessen” in een opleiding.

Onderdeel van het competentiegericht opleiden in de TOP opleiding is het maken van video-opnames. Met deze video-opnames maakt de cursist zijn/haar vorderingen ten aanzien van de inzet van de strategieën en competenties in de TOP interventie zichtbaar.

Reflectie aan de hand van de video-opnames van de eigen interventie leidt tot een toenemende mate van bewust zijn van zijn of haar handelen in de relatie met het kind en de ouders. De cursist wordt zich bewust van het eigen denken en handelen, van sterke kanten en verbeterpunten en kan deze omzetten in leerdoelen en verwachtingen.

Om de cursist meer bewust te maken van het eigen handelen wordt naast toepassing van video-opname, een reflectietool en supervisie, ook het delen van ervaringen met mede cursisten toegepast. Zo kan de cursist zich spiegelen aan ervaringen van anderen en zijn of haar competenties verder ontwikkelen.

Eindoel en leeruitkomsten van de TOP opleiding

Eindoel van de opleiding

De TOP opleiding leidt de cursist op tot het competentieniveau “Competent” volgens het model van Benner¹. Dit houdt in dat de cursist na het afronden van de opleiding als TOP kinderfysiotherapeut op een professionele wijze zelfstandig kan werken in de uitvoering van het TOP programma. Hiermee is de cursist in staat om de TOP interventie doelbewust te plannen en uit te voeren binnen de beschikbare tijd.

Leeruitkomsten

Na afronding van de TOP opleiding kan de TOP kinderfysiotherapeut analyses maken van zowel interne als externe factoren die de ontwikkeling van het kind beïnvloeden.

De TOP kinderfysiotherapeut is dan in staat om te reflecteren op het eigen handelen wat betreft adequate inzet van de strategieën van het TOP programma. Hij/zij kan het eigen handelen beargumenteren met relevante kennis en de theoretische achtergrond van het TOP programma en is in staat om dit in woord en schrift aansluitend bij de doelgroep te verwoorden.

De TOP kinderfysiotherapeut is in staat om kennis en inzichten over de integrale ontwikkeling van het kind als TOP kinderfysiotherapeut over te dragen aan de ouder. De cursist kan informatie geven over de huidige ontwikkeling en de samenhang tussen de verschillende ontwikkelingsdomeinen. Tevens weet de cursist hoe ouders te ondersteunen in het toegang krijgen tot de juiste informatie.

In de TOP opleiding leert de cursist om in de TOP interventie samen met de ouder de match te vinden tussen de omgeving en de mogelijkheden en behoeften van het kind in ontwikkeling. Om de responsieve relatie te bevorderen leert de cursist gedurende de opleiding een strength-based benadering in de praktijk toe te passen. Een benaderingswijze die uitgaat van de mogelijkheden die het kind heeft en/of de ondersteuning die de ouder op dat moment kan bieden. De nadruk in de opleiding ligt hierbij dan ook op het vergroten van het inzicht in wat goed gaat; de sterke kanten van het kind. Deze worden centraal gesteld en tevens is er aandacht voor eventuele kwetsbaarheden die aanwezig zijn.

---

¹ Bennet, P. (1984) From Novice to Expert. Excellence and power in clinical nursing practice.

Onderwijsmethoden

Om te komen tot de beoogde leeruitkomsten en het einddoel van de TOP opleiding gebruiken we in de TOP opleiding de volgende onderwijsmethoden:

Kennisoverdracht

Op de lesdagen zal kennisoverdracht door plenair onderwijs afwisselen met onderstaande onderwijsmethoden. Naast plenaire kennisoverdracht door de docenten van de TOP opleiding zullen gastsprekers kennis overdragen over een specifiek kennisgebied in relatie tot het vroeggeboren kind en zijn ouders.

De onderwerpen die in de kennisoverdracht aan bod komen zijn:

- De theoretische onderbouwing van het TOP programma
- De neurobiologische achtergrond van de vroegkinderlijke ontwikkeling
- Het observeren en interpreteren van de lichaamstaal van het vroeggeboren kind tot 12 maanden
- De ontwikkeling van zelfregulatie gedurende het eerste levensjaar
- De ontwikkeling van het kind gedurende het eerste levensjaar
- De impact van vroeggeboorte op de ouder
- Psycho-educatie
- Voeding in het eerste levensjaar van het kind
- Spraak-taal ontwikkeling in het eerste levensjaar van het kind
- Testgebruik in het eerste levensjaar van het kind
- Verslaglegging naar de ouder en arts
- De rol van de kinderfysiotherapeut als zorgcoach

Coaching

Iedere cursist krijgt een eigen opleidingscoach toegewezen. De coach geeft feedback aan de cursist over de gemaakte opdrachten en op de door de cursist gestelde leerdoelen naar aanleiding van gemaakte opdrachten of voortkomend uit een opleidingsgesprek met de coach. De coach hanteert daarbij een coachende stijl, waarbij naast behalen van opleidingsdoelen, het realiseren van zelf opgestelde leerdoelen door cursisten centraal staat. Zo wordt een vorm van functioneel en continue leren gecreëerd.

Intervisie/ peer to peer feedback

Om de transfer van kennis en ervaring te vergroten, voeren cursisten geregeld intervisiegesprekken aan de hand van concrete cases over de opdrachten. Enerzijds om feedback te krijgen en geven op de opdrachten en anderzijds om elkaar te steunen bij het leerproces.

Didactische werkvormen

Klassikale, individuele en groepsactiviteiten worden op de lesdagen afwisselend aangeboden.

Video-feedback

Om de transfer van kennis en ervaring te vergroten maakt de cursist in opdracht van de TOP opleiding regelmatig video-opnames bij gezinnen die in begeleiding zijn bij de cursist. Dit betreft gezinnen met een te vroeg geboren kind, waarbij de TOP interventie toegepast wordt. Naast beoordeling van deze opname door de coach zal in kleine groepen door de cursisten onderling feedback (peer to peer feedback) op de getoonde competenties en toegepaste strategieën door de cursist worden gegeven.

Leermiddelen

Er wordt naast de TOP reader ook gebruik gemaakt van e-learning ter ondersteuning van het leerproces, ter verdieping en training van specifieke vaardigheden.

Wederzijdse verwachtingen

Wat mag de cursist van de TOP opleiding verwachten?

Naast kennisoverdracht is er aandacht voor individuele begeleiding van de cursist.

Na de eerste twee contactdagen zal iedere cursist een opleider toegewezen krijgen als coach. Van de coach kan verwacht worden dat deze begeleiding biedt op afstand. De coach geeft feedback op ingeleverde opdrachten. Daarnaast is de coach aanspreekpunt voor de cursist. Er is ook gelegenheid voor het maken van individuele afspraken met de coach. De coach beoordeelt de opdrachten en doet ook de eindbeoordeling in overleg met de andere coaches van de TOP opleiding.

Wat verwacht de TOP opleiding van de cursist?

De TOP opleiding is te volgen door kinderfysiotherapeuten die aan de eisen van BIG en KRF voldoen en werkzaam zijn als kinderfysiotherapeut. Daarnaast is het noodzakelijk dat de cursist als kinderfysiotherapeut kennis en ervaring met het begeleiden en behandelen van jonge te vroeg geboren kinderen en hun ouders heeft. Hierbij komt de kennis en inzicht overeen met het niveau van de kinderfysiotherapeut zoals beschreven in het Beroepsprofiel Kinderfysiotherapie.

Gedurende de TOP opleiding wordt van de cursist verwacht dat hij of zij de mogelijkheid heeft om vroeggeboren kinderen aan huis te begeleiden voor de praktische opdrachten.

We verwachten van de cursist dat hij/zij in staat is om kennis te integreren, om kan gaan met complexe materie en voldoende tijd vrij maakt om literatuur te lezen en de benodigde opdrachten te maken. Veel van de literatuur komt uit internationale tijdschriften en voldoende beheersing van de Engelse taal is nodig. Dit vraagt om een autonoom en zelfsturend vermogen in het leerproces.

Van de cursist wordt een bereidheid, flexibiliteit en motivatie verwacht om te leren werken met en het toepassen van de visie en uitgangspunten van het TOP programma.

Indien gedurende de TOP opleiding de cursist een verandering in deze bereidheid of flexibiliteit bemerkt verwachten we van de cursist dat hij of zij hierover tijdig in overleg gaat met de docenten van de TOP opleiding.

Omdat in de TOP opleiding naast feedback door de coach ook veel peer to peer feedback gegeven wordt, verwachten we dat de cursist bekend is met algemene feedback regels om zo een open leerklimaat te creëren. Er wordt hierin aanspraak gedaan op eigenschappen als tactvol zijn en zorgvuldig kunnen formuleren, waarbij het eigen belang niet primair wordt nagestreefd.

Samenwerken met medecursisten beslaat een groot deel van het TOP onderwijs en werkt hiermee vooruit op casuïstiek bespreking in een TOP intervisiegroep in de regio zoals gebruikt na het afsluiten van de TOP opleiding. Van de cursist wordt een actief deelnemende houding verwacht in de samenwerking met medecursisten en de bereidheid om kennis en ervaring met elkaar te delen.

Goede communicatieve vaardigheden in woord en schrift dienen door de cursist ook toegepast te worden in relatie tot het regionale zorgnetwerk waar de cursist als TOP kinderfysiotherapeut onderdeel van uitmaakt. De cursist is bereid hier een actieve rol in te nemen evenals een zorg coördinerende rol. Deze bestaat uit het afstemmen met andere zorgverleners en zorgprocessen, om doublures in de zorg te voorkomen en de draaglast voor de ouders te verminderen. Naast deze verwachtingen staat op de volgende pagina het specifieke competentieprofiel van de TOP therapeut.

Competentieprofiel TOP cursist

- De cursist kan reflecteren op eigen werk met behulp van video-observatie. Dit is een belangrijk deel van de opleiding. De cursist is dan ook computervaardig en staat open voor het maken van video-opnames en het bewerken van deze opnames in een door het EOP gefaciliteerde digitale omgeving.
- De cursist is in staat om een coachende rol op zich te nemen door kind en ouders te ondersteunen en te bemoedigen. Hierbij heeft de cursist oog voor en besef van factoren die de ouder en het gezin beïnvloeden.
- De cursist is in staat om realistische plannen op te stellen, concrete en haalbare doelen te formuleren, prioriteiten te stellen, kan hoofd- en bijzaken onderscheiden, maar zal vooral ook anderen inschakelen indien dit nodig of gewenst is om doelen te bereiken.
- De cursist is dienstverlenend, kan wensen en behoeften van anderen in kaart brengen, denkend vanuit het belang van het kind en de ouders en kan verwachtingen afstemmen.
- De cursist kan relaties onderhouden met het gezin en andere betrokkenen, door informatieoverdracht en afstemmen van zorgbehoeften.
- De cursist is in staat om informatie te verzamelen en te analyseren door sterke kanten en kwetsbaarheden te onderscheiden, kan klinisch redeneren en indien nodig de overgang van preventie naar interventie maken.
- De cursist kan patronen en gebeurtenissen herkennen en verbanden leggen, kennis en ervaring koppelen en trends c.q. veranderingen zien, vooruitdenken en praktische strategieën toepassen.
- De cursist kan zijn eigen werk organiseren en plannen, evenals door een duidelijke administratie en organisatie van documenten en opdrachten. Hierbij is het behouden van overzicht, zelfstandig kunnen werken en indien nodig hulp inschakelen een belangrijke competentie.
- De cursist is communicatief vaardig, zowel mondeling als schriftelijk. Is in staat om begrijpelijk, duidelijk en beknopt te communiceren, afgestemd op de ontvanger. Heeft voldoende luistervaardigheden, is actief en sensitief en werkt hierin goed samen met alle betrokkenen.
- De cursist herkent zich in de volgende karaktereigenschappen; flexibel, reflectief, professioneel, zorgvuldig en betrokken.

Tijdsinvestering TOP opleiding

In onderstaande tabel staan het aantal contacturen, de zelfstudie uren en de totale studiebelasting beschreven.

Aantal contacturen	72	uur	
Aantal zelfstudie uren	332	uur	+
Totaal aantal studiebelastingsuren	404	uur	

De studiebelastingsuren zijn gebaseerd op 12 contactdagen van 6 of 7 uur per dag.

Naast de maandelijkse contactdagen dient de cursist rekening te houden met een investering van gemiddeld 8 uur per week voor het maken van de vereiste opdrachten, voorbereiding op de lesdag en/of literatuurstudie.

Benodigheden

De cursist dient te beschikken over een laptop en mobiele telefoon. Beide dienen te beschikken over de mogelijkheid om verbinding te maken met een wifinetwerk.

Kosten

De kosten van de TOP opleiding bedragen € 6000,-.

Na toelating tot de TOP opleiding en het tekenen van de opleidingsovereenkomst door de cursist, verplicht de cursist zich tot betaling van de opleidingskosten voor de start van de opleiding. Plaatsing voor deelname aan de opleiding is definitief na ontvangst van de getekende opleidingsovereenkomst én als de opleidingskosten zijn overgemaakt.

Onderwijslocatie

De Hoge Dijk
Abcouderstraatweg 46
1105 AA Amsterdam
<https://www.dehogedijk.nl/brasserie-de-hoge-dijk/>

Aanmelden en selectie

Indien je aan de beschrijving van de doelgroep voldoet en wil deelnemen, kan je jezelf aanmelden voor de opleiding via onze website door middel van een motivatiebrief en CV.

Indien er meer aanmeldingen zijn voor de TOP opleiding dan opleidingsplaatsen, zal er een selectieprocedure plaatsvinden. De selectie wordt gebaseerd op ervaring en competenties, zoals aangetoond in een motivatiebrief en CV. Deze competenties staan beschreven in deze brochure.

Het TOP programma is toegankelijk voor alle kinderen behorende bij de doelgroep in Nederland. Het EOP-nl streeft daarom naar een evenwichtige spreiding van TOP kinderfysiotherapeuten over het land. De selectie van deelnemers vindt zowel plaats op basis van geschiktheid en werksetting, als ook op basis van de behoefte aan TOP kinderfysiotherapeuten in het werkgebied van de deelnemer. Zie de [kaart](#) op de website voor een overzicht waar reeds TOP therapeuten werkzaam zijn.

Belangstellenden kunnen zich op de website www.TOP-eop.nl aanmelden.

Kinderfysiotherapeuten die zich eerder hebben aangemeld worden verzocht hun belangstelling voor deelname opnieuw te bevestigen door een actuele versie van hun gegevens via de website te uploaden.

De geselecteerde kinderfysiotherapeuten ontvangen een bericht van het EOP-nl dat zij zich definitief kunnen inschrijven voor de TOP opleiding. Plaatsing voor deelname aan de opleiding is definitief na inschrijving voor de TOP opleiding, wanneer de opleidingskosten zijn overgemaakt en de opleidingsovereenkomst is getekend en in bezit van het EOP-nl

---

Vragen?

Stel ze gerust via: opleidingtopprogramma@amc.uva.nl

TOP Opleiding

